

This research project/publication has been supported by a grant from the Conference on Jewish Material Claims Against Germany.

Издаје: Удружење грађана "Јадовно 1941." Краља Алфонса XIII 49 А, 78000 Бања Лука, Република Српска, БиХ Тел: +387 51 333 588; +387 65 511 130; Факс: +387 51 333 589 Email: udruzenje@jadovno.com; www.jadovno.com

3 8 7 7 0 0 0 0 6 0 0 6 1

ЈАДОВНО 1941. JADOVNO

Удружење потомака и поштовалаца жртава комплекса усташких логора Јадовно-Госпић-Паг 1941 Association of Descendants and Supporters of Victims of Ustasha Concentration Camps in Jadovno-Gospić-Pag 1941. ארגון בנים ותומכים של קורבני מחנות רכוז ידובנו 1941

Udruženje potomaka i poštovalaca žrtava kompleksa ustaških logora Jadovno-Gospić-Pag 1941.

изложба **МОЈЕ ЈАДОВНО**

Филозофски факултет, други спрат, хол студијског програма Историје

> БАЊА ЛУКА 20.06 - 20.07. 2012.

Уз изложбу...

Процес визуелизације јадовничког страдања у облику изложбене поставке јесте један скроман покушај да се сачува и његује успомена на жртве комплекса логора Госпић - Јадовно - Паг. Обим и монструозност извршених злочина, али и чињеница да се дуго о томе није никако, или бар не адекватно, "говорило" само су чињенице које намећу једну додатну одговорност како људску, моралну тако и ону стручну и научну. Комплексан приступ детерминисан историјском и методологијом меморијализације уопште, условљен врстом и обимом историјских извора, али и специфичношћу одабраног медија резултирали су, концепцијски и садржајно, једном цјелином за коју се надамо да је близу или бар тежи што реалнијем приказивању истине, коју сви заједно дугујемо нашим страдалим прецима, нама самима, али највише покољењима која долазе.

Зграда казнионице, централно мјесто комплекса логора смрти НДХ у Госпићу

Тематски кренувши са посезањем у даљу прошлост и погледом на развој идеологије и процеса који су резултирали настанком Независне Државе Хрватске, преко цјелине која приказује сву монструозност и нељудскост злочиначког ума оставреног у комплексу логора Госпић-Јадовно-Паг 1941. године долазимо до суштинског дијела изложбе. Име, лик, национални и вјерски идентитет жртве због кога је и страдала, као и сурове животне приче и успомене на њих лишене прегрубе игре лицитације великим бројевима и суровог свођења на статистички податак јесу суштина враћања

достојанства и рехуманизације. Настојали смо да ова изложба у облику и обиму у којем је, наравно, могуће то и постигне, а да истовремено не занемаримо ни друге потребне садржаје. Сљедећи дио изложбе говори о начину обиљежавња ових страшних злочина у периоду 1945-1991, како оних системских тако и оних који то нису, и помаже нам да схватимо да је неадекватно и некомплетно разоткривање и осуда злочина и злочинаца на својеврстан начин наставак зла, као и негирање и заташкавање са којим је,нажалост, јадовничка жртва била и јесте суочена. Тај дио указује нам да је било и свијетлих примјера сјећања на јадовничку рану, додуше ријетких, на које данас "калемимо" и наш помен и тежњу за културалним памћењем.

Локација логора Јадовно

Излазна цјелина изложбе говори о садашњости и стварности,о настојању потомака и поштовалаца жртава да се одагна заборав и скрнављење страдалништва које ће, надамо се, бити бар за милиметар више и јасније освијетљено овом изложбом. Такође, вјерујемо да ће ово помоћи да заједно схватимо колико је Јадовно, као и остала,нажалост, бројна стратишта, дио идентитета свих нас и колико смо дужни да их не заборавимо...

Аутори: Предраг Лозо, Драгослав Илић, др Душан Басташић Бања Лука, 20.06.2012.

Извод из рецензије

(...)Никада није тачно утврђено колико је Срба убијено у НДХ (1941-1945). Ипак, новија истраживања, посебно ентузијаста млађе генерације, уливају наду да ће проучавање ове проблематике довести до приближно тачних података. Изложба о комплексу усташких логора Госпић- Јадовно-Паг 1941. представља скроман, али вриједан корак ка жељеном циљу. Обиље фотографија и докумената, који чињенично свједоче о једном од најужаснијих српских стратишта, уз едукативни значај, који је примаран и незаобилазан, имају и истраживачки карактер.(...)

Мр Горан Латиновић

Италијанска фотографија ексхумираног тијела мушкарца на острву Пагу, септембар 1941.

Логор за Србе, пашка увала Слана